

СЕВЕРОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ НА СТРАНИЦИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ВЪЗРОЖДЕНСКИ ПЕЧАТ

Анюта Каменова-Борин

Похвална е идеята на Исторически музей - Сливен да организира настоящата научна конференция, тъй като едно от най-ярките проявления на модернизацията на българското възрожденско общество през XIX в. е появата на родния периодичен печат.

Българите в Северозападна България със своите борби и постижения имат забележителен принос в нашата история и за развитието на родната култура. Тук ще спомена само ролята на Чипровци като феномен в нашата и европейската история, за първата история на България от Петър Богдан Бакшев и за дейците на Чипровската книжовна школа в родината и в изгнание. Техни представители бяха цвета на интелигенцията в съседните нам Румъния, Сърбия, Хърватска. Не бих пропуснала и първата печатна книга на новобългарски език „Абагар“ на Филип Станиславов (1651 г.), нито сборника на поп Пунчо от Мокреш (1796 г.).

В българския периодичен печат естествено намираме и сведения за Северозападна България главно в: „Цариградски вестник“, „Македония“, „Българска дневница“, „Дунавски лебед“, „Дунавска зора“, „Знаме“, „Право“, сп. „Читалище“ и др. Селищата, за които има поместени дописки и съобщения в теченията на прегледаните вестници и списания, са: гр. Видин, Лом, Враца, Берковица, Чипровци, с. Градец, с. Мокреш и с. Остров. Независимо от неголемия им брой те съдържат разнообразна, ценна информация - географски данни, сведения за етнодемографско състояние и етническо самосъзнание, за материалната култура (земеделие, животновъдство, занаяти, жилища, търговия, облекло, храна). Има и материали за духовния и църковен живот, за просветното дело, за читалища и женски дружества; за конфликта с архиереите на Цариградската патриаршия; за въстанически прояви и политически борби.

Историята на региона осветляват съобщения, дописки и др. материали. Сред тях намираме сведения за голямото въстание в Северозападна България (1850 г.), за отделни бунтовни прояви в Раковишкия манастир, за ръководителите на въстанието и обхванатите селища, за ролята на княз Иван Кулин и пр. След въстанието „Цариградски вестник“ в различни броеве през 1851-1852 г. отразява и мерките на Портата срещу агите, провинени за жестокото му потушаване. Внима-